

ТалМУнун Окумуштуулар
кеңешинде каралып,
жактырылды
Протокол № 6
« 28 » февраль 2024-ж.

БЕКТЕМИН
ТалМУнун ректору техн.и.д.,
профессор Ж.С. Шаршембиев
« 28 » февраль 2024-ж.

Талас мамлекеттик университетинин бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо жөнүндө ЖОБО

Талас мамлекеттик университетинин бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо жөнүндөгү Жобосу, (мындан нары Жобо) Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө” мыйзамынын, Кыргыз Республикасынын жогорку жана орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарынын ишин жөнгө салган нормативдик укуктук актыларды бекитүү жөнүндө 2012-жылдын 29-майы № 346 сандуу токтомуна ылайык Кыргыз Республикасынын жогорку окуу жайларынын бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо жөнүндөгү Жобосунун жана Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлигинин 28.12.2016-ж № 02-7/7322 сандуу көрсөтмөсүнүн негизинде иштелип чыкты.

Ушул Жобонун негизинде Талас мамлекеттик университетинде (мындан ары ТалМУ) бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо жүргүзүлөт.

1. Жалпы жоболор

1. Жогорку кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүү бүтүрүүчүлөрдү милдеттүү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо менен аяктайт.

2. Жобо ТалМУнун окутуунун бардык формалары боюнча жогорку кесиптик билим алып жаткан бүтүрүүчүлөрүнө колдонулат.

3. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоонун максаты – ТалМУнун бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик тапшырмаларды аткарууга болгон даярдыгынын деңгээлин жана аларды даярдоонун жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик стандарттарына шайкештигин аныктоо болуп эсептелет.

4. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо ТалМУнун (анын обочолонгон түзүмдүк бөлүмдөрүндө) мамлекеттик аккредитациясы бар жогорку кесиптик билим берүүнүн бардык негизги программалары боюнча жүргүзүлөт.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын курамына кирген жыйынтыктоочу аттестациялык сынакка жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик стандарттарынын талаптарына ылайык ТалМУ тарабынан иштелип чыккан, жогорку кесиптик билим берүү багыты (адистиги) боюнча негизги билим берүү программасын толук көлөмдө ийгиликтүү өздөштүрүп бүткөн бүтүрүүчүлөр киргизилет.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоого кирген бардык белгиленген жыйынтыктоочу аттестациялоо сынактарынын түрлөрүн ийгиликтүү тапшырган учурда бүтүрүүчүлөргө тиешелүү кесиптик квалификациялык же академиялык даража ыйгарылат жана жогорку кесиптик билим жөнүндөгү мамлекеттик үлгүдөгү диплом берилет.

5. Мамлекеттик аккредитациясы жок ЖОЖдо окуган же аларды ийгиликтүү аяктаган адамдар мамлекеттик аккредитациясы бар ЖОЖдордо соңку жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациядан өтүүгө укуктуу.

2. Жыйынтыктоочу аттестациялык сынактын түрлөрү

6. ТалМУнун бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоонун сынагынын түрлөрүнө төмөнкүлөр кирет:

- мамлекеттик сынак;
- бүтүрүүчү квалификациялык ишти жактоо.

Милдеттүү жыйынтыктоочу аттестациялоо сынагынын тизмеси жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттарына ылайык белгиленет.

7. Бүтүрүүчүлөрдүн квалификациялык иштери жогорку кесиптик билим берүүнүн белгилүү бир баскычтарына туура келген формада аткарылат:

- бакалавр академиялык даражасы үчүн – бакалаврдык бүтүрүүчү квалификациялык иш формасында;
- адистин квалификациялык даражасы үчүн - дипломдук иштер (долбоорлор);
- магистр академиялык даражасы үчүн - магистрдик диссертациялык иш.

8. Бүтүрүүчү квалификациялык иштердин темалары адис чыгаруучу кафедра тарабынан аныкталат. Студентке белгиленген тартипте бүтүрүүчү квалификациялык иштин темасын тандап алуу, өзү каалаган теманы сунуштап, аны иштеп чыгуунун максатка ылайыктыгын далилдөө менен укук берилет. Бүтүрүүчү квалификациялык ишти аткаруу үчүн студентке жетекчи жана рецензент бекитилет.

Бакалаврдын бүтүрүүчү иштери жасалган курстук иштер менен долбоорлорду жалпылоого негизделип, теориялык окутуунун аягына жактоого даярдалат.

Адистерди жана магистрлерди даярдоодогу негизги билим берүү программаларынын негизинде жасалган бүтүрүүчү квалификациялык иштер рецензияланышы керек. Рецензиялоо тартиби ТалМУ тарабынан бүтүрүүчү квалификациялык иш жөнүндөгү жободо белгиленет.

9. Бүтүрүүчү квалификациялык иштерди аткаруунун тартиптери жана мөөнөтү тиешелүү жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттарына туура келген ушул Жобонун жана ТалМУнун бүтүрүүчү квалификациялык иш жөнүндөгү жобосунун негизинде жүргүзүлөт.

10. Мамлекеттик экзамендердин программалары (өзүнчө дисциплина боюнча, багыттар (адистиктер) боюнча, жыйынтыктоочу дисциплина аралык экзамен) жана бүтүрүүчү аттестациялык сынактардын баалоо критерийлери окуу-методикалык топтомдордун рекомендациясын эске алуу менен ТалМУ тарабынан бекитилет.

3. Мамлекеттик аттестациялоо комиссиялары

11. Мамлекеттик аттестациялоо комиссиясы өз ишинде Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарын, ушул Жобону, жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик стандарттарын, ТалМУ тарабынан иштелип чыккан окуу-методикалык документтердин жана топтомдордун сунуштарын жетекчиликке алат.

Мамлекеттик аттестациялоо комиссиясынын негизги функциялары болуп төмөнкүлөр саналат:

- жогорку кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптары менен бүтүрүүчүнү даярдоо деңгээлинин дал келүүсү жана анын даярдыгынын деңгээлин аныктоо;

- жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоонун жыйынтыгы боюнча кесиптик квалификациялык же академиялык даражаларды ыйгаруу жана бүтүрүүчүгө тиешелүү жогорку кесиптик билим берүү жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү дипломду берүү чечимин кабыл алуу;

- мамлекеттик аттестациялоо комиссиясынын ишинин жыйынтыгынын негизинде бүтүрүүчүлөрдү даярдоону өркүндөтүүгө багытталган сунуштамаларды (рекомендацияларды) иштеп чыгуу.

12. ТалМУнун бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоодон өткөрүү үчүн ар бир багыт жана адистик боюнча мамлекеттик аттестациялоо комиссиясынын курамын бекитүү үчүн Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигине сунушталат.

ТалМУнун сунушу менен жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасы боюнча Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги мамлекеттик аттестациялоо комиссиясынын курамын бекитет.

Мамлекеттик аттестациялоо комиссиясы бир календарлык жылдын ичинде иштейт.

13. Мамлекеттик аттестациялоо комиссиясы ТалМУнун профессордук-окутуучулук курамынан жана илимий кызматкерлеринен, ошондой эле аталган багыт боюнча кадрларды талап кылган ишкана, мекеме, уюмдарынын адистеринен, башка ЖОЖдордун жетектөөчү окутуучуларынан, илимий кызматкерлеринен түзүлөт. Мамлекеттик аттестациялоо комиссиясынын курамына ТалМУда административдик кызматты ээлеген кызматкерлер кире албайт.

14. Мамлекеттик аттестациялоо комиссиясын төрага (төрайым) (зарылчылык болсо орун басары) жетектейт, ал комиссиянын ишин уюштурат жана көзөмөлдөйт, бүтүрүүчүлөргө талап кылынган талаптардын бирдейлигин камсыз кылат.

Мамлекеттик аттестациялоо комиссиясынын төрагасы жана орун басары ТалМУда иштебеген, илимдин докторлору, аталган багыт боюнча профессорлор, алар жок болгон учурда - илимдин кандидаттары же ушул багыттагы кадрларды талап кылган ишкананын, мекеменин, уюмдун ири адистери болушу керек.

4. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны өткөрүү тартиби

15. Мамлекеттик аттестациялык сынакты өткөрүү тартиби ТалМУ тарабынан ушул Жобонун негизинде иштелип чыгат жана окутуунун бардык формалары боюнча билим алган студенттерге жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын башталышына жарым

жыл калганда түшүндүрүлөт. Студенттер мамлекеттик сынактардын программалары менен камсыздандырылышат, аларга даярданууга керек болгон шарттар түзүлөт, консультациялар өткөрүлөт.

16. Өзгөчө кырдаал/өзгөчө абал режиминин шарттарында Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 26-июнундагы № 354 токтому менен бекитилген (*КР Өкмөтүнүн 2020-жылдын 20-майындагы № 262 токтомунун редакциясына ылайык*) Билим берүү программаларын ишке ашырууда аралыктан билим берүү технологияларын колдонуунун тартибине ылайык аралыктан билим берүү технологияларын колдонуу менен онлайн режиминде бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоого жол берилет.

17. Бүтүрүүчүлөрдүн мамлекеттик аттестацияга кирүүгө уруксат буйругу мамлекеттик аттестация башталганга чейин эки жума мурун чыгарылат.

18. Бүтүрүүчү тайпалардын иш кагаздарынын даярдыгы боюнча жекече жоопкерчилик факультеттин деканына жүктөлөт.

19. Бүтүрүүчү квалификациялык ишти жактоо (жабык тематика ишинен башкасы) мамлекеттик аттестациялоо комиссиясынын үчтөн эки бөлүгү катышкан ачык жыйынында өткөрүлөт. Мамлекеттик аттестациялоо комиссиясынын жыйыны бир күндө 6 сааттан ашпашы керек.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоодо камтылган, бардык түрдөгү аттестациялоо сынактарынын жыйынтыктары, "эң жакшы", "жакшы", "канааттандыраарлык", "канааттандырылбаган" деген баалар менен аныкталат жана ошол эле күнү комиссиянын жыйынынын протоколу бекитилген тартипте таризделгенден кийин угузулат.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялык сынактын жана бүтүрүүчү квалификациялык иштин токтомдору үчүн жыл сайын жаңыдан номерленген, тигилген, мөөрлөнгөн жаңы журнал ачылат.

20. Бүтүрүүчү квалификациялык ишти жактоого жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик стандарттарынын талаптарына ылайык ТалМУ иштеп чыккан жогорку кесиптик билим берүүнүн багыты (адистиги) боюнча негизги билим берүү программасын толук өлчөмдө өздөштүрүүнү ийгиликтүү аяктаган жана жыйынтыктоочу аттестациялык сыноолордун башка түрлөрүн ийгиликтүү өткөн бүтүрүүчүлөр киргизилет.

21. Бүтүрүүчүгө даярдоо багыты боюнча бакалавр же магистр академиялык даражасын жана адистерди даярдоонун адистиги (багыты) боюнча квалификацияны ыйгаруу жана мамлекеттик үлгүдөгү жогорку кесиптик билими жөнүндө дипломун берүү чечимин мамлекеттик аттестациялоо комиссиясы мамлекеттик аттестациялоо комиссиясынын протоколу менен таризделген жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын канааттандыраарлык жыйынтыктарынын негизинде кабыл алат.

Мамлекеттик аттестациялоо комиссиясынын чечими жабык жыйындарда сөзсүз түрдө комиссиянын төрагасынын же анын орун басарынын катышуусунда, жыйында катышкан комиссиянын мүчөлөрүнүн жөнөкөй көпчүлүк добушу менен кабыл алынат. Комиссиянын катчысы добушка ээ эмес. Добуштардын тең чыккан учурунда комиссиянын төрагасы (же анын ордун алмаштырган комиссиянын төрагасынын орун басары) чечүүчү добушка ээ. Аттестациялоо комиссиясынын бардык чечимдери протокол менен таризделет.

22. Сынак берген бардык дисциплиналардын 75%ынан кем эмес "эң жакшы" деген баалары бар бүтүрүүчүгө артыкчылык диплом берилет, ал эми калган дисциплиналардан

"жакшы" деген баалар жана мамлекеттик аттестацияны "эң жакшы" баа менен өткөн дисциплиналар дипломдун тиркемесине киргизилет.

Жогорку билим берүүнүн эки баскычтуу системасы боюнча окуган бүтүрүүчүгө артыкчылык диплому жогорку кесиптик билим берүүнүн толук программасы аткарылгандан кийин, бардык баскычтарда жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны артыкчылык менен өткөндөн кийин, тиешелүү базалык билимди (бакалавр) эске алуу менен берилет.

23. Негизги билим берүү программасын өздөштүрүп бүткөн жана жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына жооп берээрин тастыктабаган адамдарга бир же бир нече жыйынтыктоочу аттестациялоо сынактарынан өтүүдө, окуу жайга кайра кирүүдө окуу жай белгилеген тартипте жыйынтыктоочу аттестациялоо сынагын кайрадан тапшыруу белгиленет. Эгерде экинчи ирет аттестациялоо сынагы бүтүрүүчү квалификациялык ишти коргоо болсо, анда студентке жаңы тема жана тапшырма берилет.

24. Жыйынтыктоочу аттестациялык сынактардан кайрадан өтүү, жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоодон өткөндөн кийин үч айдан эрте эмес жана беш жылдан кеч эмес белгиленет.

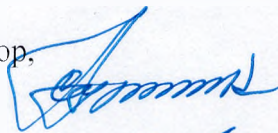
Жыйынтыктоочу аттестациялоо сынактарын кайталап тапшыруу окуу жай тарабынан экиден көп эмес дайындалат.

25. Жыйынтыктоочу аттестациялык сынактарды жүйөлүү себептер менен өтпөй калган бүтүрүүчүлөр (медициналык көрсөтмө, үй-бүлөлүк жагдай боюнча, документ менен ырасталган), ЖОЖдон чыгаруусуз жыйынтыктоочу аттестациялык сынактарды тапшыруу мүмкүнчүлүгү түзүлүп берилет.

26. Мамлекеттик аттестациялоо комиссияларынын иши тууралуу отчету комиссиянын катчысы ТалМУнун окуу бөлүмүнө үч күн аралыгында тапшырылат. Окумуштуулар кеңешинде угулат жана адистерди кесиптик даярдоо сапатын жогорулатуу сунуштары менен биргеликте бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо бүткөндөн кийин эки айлык мөөнөт ичинде Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигине берилет. Бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясынын протоколдору жана бүтүрүүчү квалификациялык иштери окуу жайдын архивинде сакталат.

МАКУЛДАШЫЛДЫ:

ОИ иштери боюнча проректор,
ОУКтун төрагасы

Сурапов А.К.

Окуу бөлүмүнүн башчысы

Нукешов С.Т.